

Sygn. akt III UK 219/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z odwołania Z. F.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Szczecinie
o prawo do emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 29 czerwca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 27 stycznia 2015 r., sygn. akt III AUa 397/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego
kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 27 stycznia 2015 r. oddalił apelację ubezpieczonego Z. F. od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 24 marca 2014 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Szczecinie z 22 października 2012 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury po osiągnięciu 60 roku życia, z uwagi na nieudowodnienie okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną ubezpieczonego. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.; dalej: „ustawa o emeryturach i rentach z FUS”) w związku z § 1,2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w związku z postanowieniami działu XIV pkt 24 wykazu A, stanowiącego załącznik do wyżej wymienionego rozporządzenia. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje, a ponadto o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za wszystkie instancje według norm przepisanych; ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury od dnia złożenia wniosku, a także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za wszystkie instancje według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano jej oczywistą zasadność, będącą konsekwencją naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach FUS w związku z § 1,2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w związku z postanowieniami działu XIV pkt 24 wykazu A, stanowiącego załącznik do wyżej wymienionego rozporządzenia. W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że podczas całego okresu zatrudnienia ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał obowiązki polegające na sprawowaniu bezpośredniego nadzoru nad robotnikami wykonującymi prace na budowie, które to prace wykonywane były w szczególnych warunkach. Ubezpieczony wskazał co prawda, że zajmował się także prowadzeniem dokumentacji płacowej podległych mu pracowników, ale zaznaczył

jednocześnie, że czynności te wykonywał już po dwunastu godzinach pracy i związane one były bezpośrednio ze sprawowanym nadzorem i kontrolą.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania, zaś w przypadku jej przyjęcia – o oddalenie skargi kasacyjnej, a ponadto o zasądzenie od skarżącego na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juredycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie wskazania tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia

2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przesłanki przedsądu. Sugerując kwalifikowane naruszenie przez Sąd Apelacyjny przepisów art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach FUS w związku z § 1,2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w związku z postanowieniami działu XIV pkt 24 wykazu A, stanowiącego załącznik do wyżej wymienionego rozporządzenia, polegające na odmowie uznania za pracę w

szczególnych warunkach okresu zatrudnienia skarżącego na stanowisku majstra i starszego majstra na budowie, autor skargi kasacyjnej snuje rozważania prawne w oderwaniu od dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Sądy obu instancji ustaliły wszakże, iż praca ubezpieczonego w spornych okresach co do zasady wymagała nadzoru nie tylko nad pracą pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach, ale także nad pracą pracowników takiej pracy nie wykonujących, a nadto obejmowała czynności administracyjno-biurowe, stale wypełniające znaczną część obowiązującego go czasu pracy, co oznacza, że w tym okresie wyraźnie skarżący wykonywał także czynności nienarażające go na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia. Stąd też sporny okres nie może być uwzględniony do prawa do emerytury w wieku obniżonym (s. 14 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Tymczasem zarzuty skargi kasacyjnej odnoszą się jedynie do kwestii dotyczącej prowadzenia przez ubezpieczonego dokumentacji pracowniczej, podczas gdy nie z tego (a przynajmniej nie tylko z tego) powodu sporny okres nie został uznany za pracę w warunkach szczególnych. O rozstrzygnięciu sprawy zadecydowało przede wszystkim to, że - jak podkreślił Sąd Apelacyjny - skarżący nadzorował nie tylko pracowników wykonujących pracę w warunkach szczególnych (zbrojarzy, betoniarzy, cieśli czy monterów konstrukcji stalowych), ale także tych, którzy w takich warunkach nie pracowali (posadzkarzy, kafelkarzy, malarzy). Z tego względu nie sposób przyjąć, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych w ramach kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru inżynieryjno-technicznego na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Biorąc powyższe pod uwagę, nie sposób dostrzec sugerowanej przez skarżącego oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (oczywistej nieprawidłowości zaskarżonego wyroku).

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

